

2110

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Σ. ΓΚΙΝΟΠΟΥΛΟΥ Δ. Φ.
Καθηγητοῦ τοῦ Β' ἐν Ἀθήναις γυμνασίου ἀρρένων.

Μόζα

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

ΚΡΙΤΩΝ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ
ΤΗΣ Ε' ΤΑΞΕΩΣ ΤΩΝ ΕΞΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ
*Ἐγκριθὲν τὸ δεῦτερον κατὰ τὸν τελευταῖον διαγωνισμὸν
τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας.*

ΚΕΙΜΕΝΟΝ

Ἀριθ. ἀδείας κυκλοφ. $\frac{68919}{31-10-34}$

ΕΚΔΟΣΙΣ Β'.

Ἀντίτυπα 1000

Τιμᾶται μετὰ βιβλιοσήμου Δραχ. 9.20
Βιβλιόσημον 2.40
Φόρος ἀναγκ. Δαν. —.80

ΕΚΔΟΤΗΣ Α. Ι. ΡΑΛΛΗΣ ΕΥΡΥΠΙΔΟΥ 6—ΑΘΗΝΑΙ 1934

ΔΩΡΕΑ

Στην μνήμη της ηθοποιού

Άννας Παϊταζή

1923 - 2009

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Σ. ΓΚΙΝΟΠΟΥΛΟΥ Λ. Φ.
Καθηγητοῦ τοῦ Β' ἐν Ἀθήναις γυμνασίου ἀρρένων.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

ΚΡΙΤΩΝ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ
ΤΗΣ Ε' ΤΑΞΕΩΣ ΤΩΝ ΕΞΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

*Ἐγκριθὲν τὸ δεῦτερον κατὰ τὸν τελευταῖον διαγωνισμὸν
τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας.*

ΚΕΙΜΕΝΟΝ

Ἀριθ. Ἐγκριτ. ἀποφ. $\frac{44429-15230}{12-8-1932}$

ΕΚΔΟΣΙΣ Β'.

Ἀντίτυπα 1000

ΕΚΔΟΤΗΣ Α. Ι. ΓΑΛΛΗΣ ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ 6-ΑΘΗΝΑΙ 1934

Πᾶν γνήσιον ἀντίτυπον φέρει τὴν ὑπογραφήν μου.

ΤΥΠΟΙΣ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ Α. ΔΙΑΛΕΞΩΑ - ΚΑΡΟΡΗ Π. ΑΘΗΝΑΙ

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΚΡΙΤΩΝ(*)

(Ἡ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΡΑΚΤΕΟΥ, ΗΘΙΚΟΣ)

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ—ΚΡΙΤΩΝ

1 ΣΩ. Τί τηνικάδε ἀφίξαι, ὦ Κρίτων; ἢ οὐ πρόν ἔτι ἐστίν;

ΚΡ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Πηνίξα μάλιστα;

ΚΡ. Ὅρθρος βαθύς.

ΣΩ. Θαυμάζω, ὅπως ἠθέλησέ σοι ὁ τοῦ δεσμοτηρίου φύλαξ ὑπακοῦσαι.

ΚΡ. Ξυνήθης ἤδη μοί ἐστιν, ὦ Σώκρατες, διὰ τὸ πολλάκις δεῦρο φοιτᾶν, καί τι καὶ εὐηργέτηται ὑπ' ἐμοῦ.

ΣΩ. Ἄρτι δὲ ἦκεις ἢ πάλαι;

(*) Κατὰ τὴν στερεότυπον ἔκδοσιν Hermann—Wohlrab.

ΚΡ. Ἐπεικῶς πάλαι.

ΣΩ. Εἶτα πῶς οὐκ εὐθύς ἐπίγειράς με, ἀλλὰ σιγῇ παρακάθησαι;

ΚΡ. Οὐ μὰ τὸν Δία, ὃ Σώκρατες· οὐδ' ἂν αὐτὸς ἤθελον ἐν τοσαύτῃ τε ἀγρυπνία καὶ λύπῃ εἶναι. Ἀλλὰ καὶ σοῦ πάλαι θαυμάζω αἰσθανόμενος, ὡς ἠδέως καθεύδεις· καὶ ἐπίτηδές σε οὐκ ἤγειρον, ἵνα ὡς ἥδιστα διάγῃς. Καὶ πολλάκις μὲν δὴ σε καὶ πρότερον ἐν παντὶ τῷ βίῳ εὐδαιμόνισα τοῦ τρόπου, πολὺ δὲ μάλιστα ἐν τῇ νυκτὶ παρεστώσῃ ξυμφορᾷ, ὡς ἠραδίως αὐτὴν καὶ πρῶτος φέρεις.

ΣΩ. Καὶ γὰρ ἄν, ὃ Κρίτων, πλημμελὲς εἶη ἀγανακτεῖν τηλικούτων ὄντα, εἰ δεῖ ἤδη τελευτᾶν.

ΚΡ. Καὶ ἄλλοι, ὃ Σώκρατες, τηλικούτοι ἐν τοιαύταις ξυμφοραῖς ἀλίσκονται, ἀλλ' οὐδὲν αὐτοῦς ἐπιλύεται ἢ ἡλικία τὸ μὴ οὐχὶ ἀγανακτεῖν τῇ παρούσῃ τύχῃ.

ΣΩ. Ἔστι ταῦτα. Ἀλλὰ τί δὴ οὕτω πρὸ ἀφῖξαι;

ΚΡ. Ἀγγελίαν, ὃ Σώκρατες, φέρων χαλεπὴν, οὐ σοί, ὡς ἐμοὶ φαίνεται, ἀλλ' ἐμοὶ καὶ τοῖς σοῖς ἐπιτηδείοις πᾶσι καὶ χαλεπὴν καὶ βαρεῖαν, ἢ ἐγὼ, ὡς ἐμοὶ δοκῶ, ἐν τοῖς βαρύτατ' ἂν ἐνέγκαιμι.

ΣΩ. Τίνα ταύτην; ἢ τὸ πλοῖον ἀφίχται ἐκ Δήλου, οὗ δεῖ ἀφικομένου τεθνάναι με;

ΚΡ. Οὗτοι δὴ ἀφίχται, ἀλλὰ δοκεῖ μὲν μοι ἤξειν τήμερον ἐξ ὧν ἀπαγγέλλουσιν ἤκοντές τινες ἀπὸ Σουνίου καὶ καταλιπόντες ἐκεῖ αὐτό. Δῆλον οὖν ἐκ τούτων τῶν ἀγγελιῶν, ὅτι ἤξει τήμερον, καὶ

ανάγκη δὴ εἰς αὐτὸν ἔσται, ὃ Σώκρατες, τὸν βίον σε τελευταῖον.]

2 ΣΩ. Ἄλλ', ὃ Κρίτων, τύχη ἀγαθὴ! Εἰ ταύτη τοῖς θεοῖς φίλον, ταύτη ἔστω. Οὐ μέντοι οἶμαι ἦξειν αὐτὸ τήμερον.

ΚΡ. Πόθεν τοῦτο τεκμαίρεται;

ΣΩ. Ἐγὼ σοι ἔροῦ. Τῇ γὰρ που ὑστεραία δεῖ με ἀποθνήσκειν ἢ ἢ ἂν ἔλθῃ τὸ πλοῖον.

ΚΡ. Φασί γέ τοι δὴ οἱ τούτων κύριοι.

ΣΩ. Οὐ τοίνυν τῆς ἐπιούσης ἡμέρας οἶμαι αὐτὸ ἦξειν, ἀλλὰ τῆς ἑτέρας. Τεκμαίρομαι δὲ ἔκ τινος ἐνυπνίου, ὃ ἑώρακα ὀλίγον πρότερον ταύτης τῆς νυκτός· καὶ κινδυνεύεις ἐν καιρῷ τι οὐκ ἐγγεῖραί με.

ΚΡ. Ἦν δὲ δὴ τί τὸ ἐνύπνιον;

ΣΩ. Ἐδόκει τίς μοι γυνὴ προσελθοῦσα καλὴ καὶ εὐειδής, λευκὰ ἱμάτια ἔχουσα, καλέσαι με καὶ εἰπεῖν ὃ Σώκρατες,

«ἤματι κεν τριτάτῳ Φθίην ἐρίβωλον ἵκοιο».

ΚΡ. Ὡς ἄποπον τὸ ἐνύπνιον, ὃ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἐναργῆς μὲν οὖν, ὡς γέ μοι δοκεῖ, ὃ Κρίτων.

3 ΚΡ. Λίαν γε, ὡς ἔοικεν. Ἄλλ', ὃ δαμιόνιε Σώκρατες, ἔτι καὶ νῦν ἐμοὶ πείθου καὶ σώθητι ὡς ἐμοί, ἂν σὺ ἀποθάνῃς, οὐ μία ξυμφορὰ ἐστίν, ἀλλὰ χωρὶς μὲν τοῦ ἐστερωθῆσαι τοιοῦτου ἐπιτηδείου, οἷον ἐγὼ οὐδένα μῆποτε εὐρήσω, ἔτι δὲ καὶ πολλοῖς δόξω, οἳ ἐμὲ καὶ σὲ σαφῶς ἴσασιν, ὡς οἷός τ' ὄν σε σφάζειν, εἰ ἤθελον ἀναλίσκειν χορήματα, ἀμε-

λήσαι. Καίτοι τίς ἂν αἰσχίων εἶη ταύτης δόξα ἢ δοκεῖν χρήματα περὶ πλείονος ποιεῖσθαι ἢ φίλους; οὐ γὰρ πείσονται οἱ πολλοί, ὡς σὺ αὐτὸς οὐκ ἠθέλησας ἀπιέναι ἐνθένδε, ἡμῶν προθυμουμένων.

ΣΩ. Ἄλλὰ τί ἡμῖν, ὦ μακάριε Κρίτων, οὕτω τῆς τῶν πολλῶν δόξης μέλει; οἱ γὰρ ἐπεικέστατοι, ὧν μᾶλλον ἄξιον φροντίζειν, ἠγγήσονται αὐτὰ οὕτω πεπραχθαι, ὥσπερ ἂν πραχθῆ.

ΚΡ. Ἄλλ' ὁρᾷς δὴ, ὅτι ἀνάγκη, ὦ Σώκρατες, καὶ τῆς τῶν πολλῶν δόξης μέλειν. Αὐτὰ δὲ δηλατὰ παρόντα νυνί, ὅτι οἰοί τ' εἶσιν οἱ πολλοὶ οὐ τὰ σμικρότατα τῶν κακῶν ἐξεργάζεσθαι, ἀλλὰ τὰ μέγιστα σχεδόν, ἐάν τις ἐν αὐτοῖς διαβεβλημένος ἦ.

ΣΩ. Εἰ γὰρ ὄφελον, ὦ Κρίτων, οἰοί τ' εἶναι οἱ πολλοὶ τὰ μέγιστα κακὰ ἐξεργάζεσθαι, ἵνα οἰοί τ' ἦσαν αὐτὰ καὶ ἀγαθὰ τὰ μέγιστα καὶ καλῶς ἂν εἶγε. Νῦν δὲ οὐδέτερα οἰοί τε· οὔτε γὰρ φρόνιμον οὔτε ἄφρονα δυνατοὶ ποιῆσαι, ποιούσι δὲ τοῦτο ὅ,τι ἂν τύχωσι.

4. ΚΡ. Ταῦτα μὲν δὴ οὕτως ἐχέτω· τάδε δέ, ὦ Σώκρατες, εἰπέ μοι· ἄρα γε μὴ ἐμοῦ προμηθεῖ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων, μὴ, ἐάν σὺ ἐνθένδε ἐξέλθῃς, οἱ συκοφάνται ἡμῖν πράγματα παρέχωσιν ὡς σε ἐνθένδε ἐκκλέψασι, καὶ ἀναγκασθῶμεν ἢ καὶ πᾶσαν τὴν οὐσίαν ἀποβαλεῖν ἢ συχνὰ χρήματα, ἢ καὶ ἄλλο τι πρὸς τούτοις παθεῖν; εἰ γὰρ τι τοιοῦτον φοβεῖ, ἔασον αὐτὸ χαίρειν· ἡμεῖς γὰρ που δίκαιοί ἐσμεν σῶσαντές σε κινδυνεύειν τοῦτον τὸν κίνδυνον καί,

ἐὰν δέη, ἔτι τούτου μείζω. Ἄλλ' ἐμοὶ πείθου καὶ μὴ ἄλλως ποίει.

ΣΩ. Καὶ ταῦτα προμηθοῦμαι ὃ Κρίτων, καὶ ἄλλα πολλά.

ΚΡ. Μήτε τοίνυν ταῦτα φοβοῦ· καὶ γὰρ οὐδὲ πολὺ τὰργύριόν ἐστιν, ὃ θέλουσι λαβόντες τινὲς σῶσαι σε καὶ ἔξαγαγεῖν ἐνθάδε. Ἐπειτα οὐχ ὀρᾷς τούτους τοὺς συκοφάντας, ὡς εὐτελεῖς, καὶ οὐδὲν ἂν δέοι ἐπ' αὐτοὺς πολλοῦ ἀργυρίου; Σοὶ δὲ ὑπάρχει μὲν τὰ ἐμὰ χροῖματα, ὡς ἐγῶμαι, ἱκανά· ἔπειτα καὶ εἴ τι ἐμοῦ κηδόμενος οὐκ οἶει δεῖν ἀναλίσκειν τάμια, ξένοι οὗτοι ἐνθάδε ἔτοιμοι ἀναλίσκειν· εἰς δὲ καὶ κεκόμμεν ἐπ' αὐτὸ τοῦτο ἀργύριον ἱκανόν, Σιμίας ὁ Θηβαῖος· ἔτοιμος δὲ καὶ Κέβης καὶ ἄλλοι πολλοὶ πάνυ. Ὅστε, ὅπερ λέγω, μήτε ταῦτα φοβούμενος ἀποκάμης σαυτὸν σῶσαι, μήτε, ὃ ἔλεγες ἐν τῷ δικαστηρίῳ, δυσχερὲς σοι γενέσθω, ὅτι οὐκ ἂν ἔχοις ἐξελεθὼν ὅ,τι χροῖο σαυτῷ· πολλαχοῦ μὲν γὰρ καὶ ἄλλοσε, ὅποι ἂν ἀφίκη, ἀγαπήσουσί σε· ἐὰν δὲ βούλη εἰς Θετταλίαν ἰέναι, εἰσὶν ἐμοὶ ἐκεῖ ξένοι, οἳ σε περὶ πολλοῦ ποιήσουσι καὶ ἀσφάλειάν σοι παροξύνουσι, ὥστε σε μηδένα λυπεῖν τῶν κατὰ Θετταλίαν.

Ἡ. Ἐπι δέ, ὃ Σώκρατες οὐδὲ δίκαιόν μοι δοκεῖς ἐπιχειρεῖν πρᾶγμα, σαυτὸν προδοῦναι, ἔξόν σωθῆναι· καὶ τοιαῦτα πλεύδεις περὶ σαυτὸν γενέσθαι, ἅπερ ἂν καὶ οἱ ἐχθροὶ σου σπεύσαιέν τε καὶ ἔσπυσσάν, σὲ διαφθεῖραι βουλόμενοι. Πρὸς δὲ τούτοις καὶ τοὺς υἱεῖς τοὺς σαυτοῦ ἔμοιγε δοκεῖς προδιδόναι,

οὗς σοι ἔξον καὶ ἐκθρέψαι καὶ ἐκπαιδεῦσαι οἰγήσει καταλιπόν, καὶ τὸ σὸν μέρος, ὅτι ἂν τύχωσι, τοῦτο πράξουσι· τεύξονται δέ, ὡς τὸ εἰκόσ, τοιοῦτων, οἷάπερ εἶπθε γίνεσθαι ἐν ταῖς ὀρφανίαις περὶ τοὺς ὀρφανούς. "Ἡ γὰρ οὐ χορὴ ποιεῖσθαι παῖδας ἢ ξυνδιαταλαιπωρεῖν καὶ τρέφοντα καὶ παιδεύοντα· σὺ δέ μοι δοκεῖς τὰ ὀφθυμώτατα αἰρεῖσθαι· χορὴ δέ, ἄπερ ἂν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ ἀνδρεῖος ἔλοιτο, ταῦτα αἰρεῖσθαι, φάσκοντά γε δὴ ἀρετῆς διὰ παντὸς τοῦ βίου ἐπιμελεῖσθαι· ὡς ἔγωγε καὶ ὑπὲρ σοῦ καὶ ὑπὲρ ἡμῶν τῶν σῶν ἐπιτηδεῖων αἰσχύνομαι, μὴ δόξῃ ἅπαν τὸ προᾶγμα τὸ περὶ σέ ἀνανδρία τινὶ τῇ ἡμετέρα πεπροᾶχθαι, καὶ ἡ εἴσοδος τῆς δίχης εἰς τὸ δικαστήριον, ὡς εἰσῆλθεν, ἔξον μὴ εἰσελθεῖν, καὶ αὐτὸς ὁ ἀγών, ὡς ἐγένετο, καὶ τὸ τελευταῖον δὴ τουτί, ὥσπερ κατὰ γελως τῆς πράξεως, κακία τινὶ καὶ ἀνανδρία τῇ ἡμετέρα διαπεφευγῆναι ἡμᾶς δοκεῖν, οἵτινες σε οὐχὶ ἐσώσαμεν οὐδὲ σὺ σαυτόν, οἷόν τε ὄν καὶ δυνατόν, εἴ τι καὶ μικρὸν ἡμῶν ὄφελος ἦν. Ταῦτα οὖν, ὦ Σώκρατες, ὄρα μὴ ἅμα τῷ κακῷ καὶ αἰσχρῷ ἢ σοί τε καὶ ἡμῖν. Ἄλλὰ βουλευέου, μᾶλλον δὲ οὐδὲ βουλευέσθαι ἔτι ὦρα, ἀλλὰ βεβουλευέσθαι. Μία δὲ βουλή· τῆς γὰρ ἐπιούσης νυκτὸς πάντα ταῦτα δεῖ πεπροᾶχθαι. Εἰ δέ τι περιμενοῦμεν, ἀδύνατον καὶ οὐκέτι οἷόν τε. Ἄλλὰ παντὶ τρόφῳ, ὦ Σώκρατες, πείθου μοι καὶ μηδαμῶς ἄλλως ποιεῖ.

6. ΣΩ. Ὁ φίλε Κρίτων, ἡ προθυμία σου πολλοῦ ἀξία, εἰ μετὰ τινος ὀρθότητος εἴη· εἰ δὲ μὴ, ὅσῳ μείζων, τοσοῦτον χαλεπωτέρα. Σκοπεῖσθαι οὖν χορὴ ἡμᾶς, εἴτε ταῦτα προαχτέον εἴτε μὴ· ὡς ἐγὼ οὐ μό-

νον νῦν, ἀλλὰ καὶ αἰεὶ τοιοῦτος, οἷος τῶν ἐμῶν μη-
 δενὶ ἄλλω πείθεσθαι ἢ τῷ λόγῳ, ὅς ἂν μοι λογι-
 ζομένῳ βέλτιστος φαίνεται. Τοὺς δὲ λόγους, οὓς ἐν
 τῷ ἔμπροσθεν ἔλεγον, οὐ δύναμαι νῦν ἐκβαλεῖν,
 ἐπειδὴ μοι ἦδε ἡ τύχη γέγονεν, ἀλλὰ σχεδόν τι ὅμοιοι
 φαίνονται μοι, καὶ τοὺς αὐτοὺς προσβέβω καὶ τιμῶ,
 οὓσπερ καὶ πρότερον· ὧν ἂν μὴ βελτίω ἔχωμεν λέ-
 γειν ἐν τῷ παρόντι, εὖ ἴσθι ὅτι οὐ μὴ σοι ξυγγω-
 ρήσω, οὐδ' ἂν πλείω τῶν νῦν παρόντων ἢ τῶν πολ-
 λῶν δύναμις ὡσπερ παιδᾶς ἡμᾶς μορμολύπτητα,
 δεσμούς καὶ θανάτους ἐπιπέμπουσα καὶ χρημάτων
 ἀφαιρέσεις. Πῶς οὖν ἂν μετριώτατα σκοποῖμεθα
 αὐτὰ; εἰ πρῶτον μὲν τοῦτον τὸν λόγον ἀναλάβοι-
 μεν, ὃν σὺ λέγεις περὶ τῶν δοξῶν, πρότερον καλῶς
 ἐλέγετο ἐκάστοτε ἢ οὐ, ὅτι ταῖς μὲν δεῖ τῶν δο-
 ξῶν προσέχειν τὸν νοῦν, ταῖς δὲ οὐ· ἢ πρὶν μὲν
 ἐμὲ δεῖν ἀποθνήσκειν καλῶς ἐλέγετο, νῦν δὲ κα-
 τάδηλος ἄρα ἐγένετο, ὅτι ἄλλως ἔνεκα λόγου ἐλέ-
 γετο, ἣν δὲ παιδιὰ καὶ φλυαρία ὡς ἀληθῶς; Ἐπι-
 θυμῶ δ' ἔγωγ' ἐπισκέψασθαι, ὃ Κρίτων, κοινῇ μετὰ
 σοῦ, εἴ τί μοι ἀλλοιότερος φανεῖται, ἐπειδὴ ὧδε
 ἔχω, ἢ ὁ αὐτός, καὶ ἐάσομεν χαίρειν ἢ πεισόμεθα
 αὐτῷ. Ἐλέγετο δὲ πως, ὡς ἐγῶμαι, ἐκάστοτε ὧδε
 ὑπὸ τῶν οἰομένων τι λέγειν, ὡσπερ νῦν δὴ ἐγὼ
 ἔλεγον, ὅτι τῶν δοξῶν, ἅς οἱ ἄνθρωποι δοξάζουσι,
 δεοὶ τὰς μὲν περὶ πολλοῦ ποιῆσθαι, τὰς δὲ μί-
 τοῦτο, πρὸς θεῶν, ὃ Κρίτων, οὐ δοκεῖ καλῶς σοι
 λέγεσθαι; Σὺ γάρ, ὅσα γε τάνθρώπεια, ἐκτὸς εἰ τοῦ
 μέλλειν ἀποθνήσκειν αὔριον, καὶ οὐκ ἂν σε παρακρούοι
 ἢ παροῦσα ξυμφορὰ. Σκόπει δὴ οὐχ ἰκανῶς δοκεῖ σοι

λέγεσθαι, ὅτι οὐ πάσας χορὴ τὰς δόξας τῶν ἀνθρώπων τιμᾶν, ἀλλὰ τὰς μὲν, τὰς δ' οὐ; οὐδὲ πάντων, ἀλλὰ τῶν μὲν, τῶν δ' οὐ; Τί φησ; ταῦτα οὐχὶ καλῶς λέγεται;

ΚΡ. Καλῶς.

ΣΩ. Οὐκοῦν τὰς μὲν χορηστὰς τιμᾶν, τὰς δὲ πονηρὰς μὴ;

ΚΡ. Ναί.

ΣΩ. Χρησται δὲ οὐχ αἱ τῶν φρονίμων, πονηραὶ δὲ αἱ τῶν ἀφρόνων;

ΚΡ. Πῶς δ' οὐ;

7. ΣΩ. Φέρε δὴ, πῶς αὖ τὰ τοιαῦτα ἔλεγετο; γυμναζόμενος ἀνὴρ καὶ τοῦτο πράττων πότερον πάντως ἀνδρὸς ἐπαίνω καὶ φόγῳ καὶ δόξῃ τὸν νοῦν προσέχει, ἢ ἐνὸς μόνου ἐκείνου, ὅς ἂν τυγχάνῃ ἰατρος ἢ παιδοτρίβης ὢν;

ΚΡ. Ἐνὸς μόνου.

ΣΩ. Οὐκοῦν φοβεῖσθαι χορὴ τοὺς φόγους καὶ ἀσπάζεσθαι τοὺς ἐπαίνους τοὺς τοῦ ἐνὸς ἐκείνου, ἀλλὰ μὴ τοὺς τῶν πολλῶν.

ΚΡ. Λήλα δὴ.

ΣΩ. Ταύτη ἄρα αὐτῷ πρακτέον καὶ γυμναστέον καὶ ἐδεστέον γε καὶ ποτέον, ἢ ἂν τῷ ἐνὶ δοκῇ, τῷ ἐπιστάτῃ καὶ ἐπαῖοντι, μᾶλλον ἢ ἢ ξύμπασι τοῖς ἄλλοις.

ΚΡ. Ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. Εἶεν ἀπειθήσας δὲ τῷ ἐνὶ καὶ ἀτιμάσας αὐτοῦ τὴν δόξαν καὶ τοὺς ἐπαίνους, τιμᾶσας δὲ τοὺς τῶν πολλῶν καὶ μηδὲν ἐπαῖόντων, ἄρα οὐδὲν κακὸν πείσεται:

ΚΡ. Πῶς γὰρ οὐ ;

ΣΩ. Τί δ' ἔστι τὸ κακὸν τοῦτο ; καὶ ποῖ τείνει καὶ εἰς τί τῶν τοῦ ἀπειθοῦντος ;

ΚΡ. Ἀήλον ὅτι εἰς τὸ σῶμα τοῦτο γὰρ διόλλυσι.

ΣΩ. Καλῶς λέγεις. Οὐκοῦν καὶ τὰλλα, ὧ Κρίτων, οὕτως, ἵνα μὴ πάντα δύνωμεν καὶ δὴ καὶ περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων καὶ αἰσχρῶν καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν, περὶ ὧν νῦν ἡ βουλὴ ἡμῶν ἐστι, πότερον τῇ τῶν πολλῶν δόξῃ δεῖ ἡμᾶς ἔπεσθαι καὶ φοβεῖσθαι αὐτήν ἢ τῇ τοῦ ἐνός, εἴ τις ἐστὶν ἐπαίων, ὃν δεῖ καὶ αἰσχύνεσθαι καὶ φοβεῖσθαι μᾶλλον ἢ ξύμπαντας τοὺς ἄλλους ; Ὁ εἰ μὴ ἀκολουθήσομεν, διαφθεροῦμεν ἐκεῖνο καὶ λωβησόμεθα, ὃ τῷ μὲν δικαίῳ βέλτιον ἐγγίγνεται, τῷ δὲ ἀδίκῳ ἀπόλλυτο. Ἡ οὐδέν ἐστι τοῦτο ;

ΚΡ. Οἶμαι ἔγωγε, ὦ Σώκρατες.

8. ΣΩ. Φέρε δὴ, ἐὰν τὸ ὑπὸ τοῦ ὑγιεινοῦ μὲν βέλτιον γιγνόμενον, ὑπὸ τοῦ νοσώδους δὲ διαφθειρόμενον διολέσομεν, πειθόμενοι μὴ τῇ τῶν ἐπαίωντων δόξῃ, ἄρα βιωτὸν ἡμῶν ἐστὶν διεφθαμένον αὐτοῦ ; ἔστι δέ που τοῦτο τὸ σῶμα ἢ οὐχί ;

ΚΡ. Ναί.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν βιωτὸν ἡμῶν ἐστὶ μετὰ μοχθηροῦ καὶ διεφθαμένον σώματος ;

ΚΡ. Οὐδαμῶς.

ΣΩ. Ἄλλα μετ' ἐκείνου ἄρ' ἡμῶν βιωτὸν διεφθαμένον, ὃ τὸ ἀδίκον μὲν λωβᾶται, τὸ δὲ δίκαιον ὀνύνησιν ; Ἡ φαυλότερον ἡγούμεθα εἶναι τοῦ σώματος ἐκεῖνο, ὅτι ποτ' ἐστὶ τῶν ἡμετέρων, περὶ ὃ ἢ τε ἀδικία καὶ ἢ δικαιοσύνη ἐστίν ;

ΚΡ. Οὐδαμῶς.

ΣΩ. Ἄλλὰ τιμώτερον;

ΚΡ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Οὐκ ἄρα, ὦ βέλτιστε, πάνυ ἡμῖν οὕτω φροντιστέον, τί ἐροῦσιν οἱ πολλοὶ ἡμᾶς, ἀλλ' ὅ,τι ὁ ἑπαίτων περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων, ὁ εἷς, καὶ αὐτὴ ἡ ἀλήθεια. Ὡστε πρῶτον μὲν ταύτη οὐκ ὀρθῶς εἰσηγεῖ, εἰσηγούμενος τῆς τῶν πολλῶν δόξης δεῖν ἡμᾶς φροντίζειν περὶ τῶν δικαίων καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν καὶ τῶν ἐναντίων. Ἄλλὰ μὲν δὴ, φαίη γ' ἂν τις, οἷοί τέ εἰσιν ἡμᾶς οἱ πολλοὶ ἀποκτιννῶναι.

ΚΡ. Λῆλα δὴ καὶ ταῦτα, φαίη γὰρ ἂν, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἀληθῆ λέγεις· ἀλλ', ὦ θαυμάσιε, οὗτός τε ὁ λόγος, ὃν διεληλύθαμεν, ἔμοιγε δοκεῖ ὅμοιος εἶναι καὶ πρότερον· καὶ τόνδε αὖ σκόπει, εἰ ἔτι μένει ἡμῖν ἢ οὐ, ὅτι οὐ τὸ ζῆν περὶ πλείστου ποιητέον, ἀλλὰ τὸ εὖ ζῆν.

ΚΡ. Ἄλλὰ μένει.

ΣΩ. Τὸ δὲ εὖ καὶ καλῶς καὶ δικαίως ὅτι ταῦτόν ἐστι, μένει ἢ οὐ μένει;

ΚΡ. Μένει.

9. ΣΩ. Οὐκοῦν ἐκ τῶν ὁμολογουμένων τοῦτο σεπτόν· πότερον δίκαιον ἐμὲ ἐνθένδε πειροῦσθαι ἐξίνα μὴ ἀφιέντων Ἀθηναίων ἢ οὐ δίκαιον; καὶ ἐὰν μὲν φαίνεται δίκαιον, πειρώμεθα, εἰ δὲ μή, ἐῶμεν. Ἄς δὲ σὺ λέγεις τὰς σκέψεις περὶ τε ἀναλώσεως χρημάτων καὶ δόξης καὶ παίδων τροφῆς, μὴ ὡς ἀληθῶς ταῦτα, ὦ Κρίτων, σέμματα ἢ τῶν ὀραδίως ἀποκτιννόντων καὶ

ἀναβιωσκομένων γ' ἄν, εἰ οἰοί τ' ἦσαν, οὐδενὶ ξὺν νῶ, τούτων τῶν πολλῶν. Ἡμῖν δ', ἐπειδὴ ὁ λόγος οὕτως αἰρεῖ, μὴ οὐδὲν ἄλλο σκεπτέον ἢ ἢ ὅπερ νῦν διη ἐλέγομεν· πότερον δίκαια πράξομεν καὶ χορήματα τελουῦντες τούτοις τοῖς ἐμὲ ἐνθῆδε ἐξάξουσιν καὶ χάριτας, καὶ αὐτοὶ ἐξάγοντές τε καὶ ἐξαγόμενοι, ἢ τῇ ἀληθείᾳ ἀδικήσομεν ταῦτα πάντα ποιῶντες; κἄν φαινόμεθα ἄδικα αὐτὰ ἐργαζόμενοι, μὴ οὐ δέη ὑπολογίζεσθαι οὐτ' εἰ ἀποθνήσκειν δεῖ παραμένοντας καὶ ἡσυχίαν ἄγοντας, οὐτ' εἰ ἄλλο ὅτιοῦν πάσχειν πρὸ τοῦ ἀδικεῖν.

ΚΡ. Καλῶς μὲν μοι δοκεῖς λέγειν, ὦ Σώκρατες· ὅρα δέ, τί δοῶμεν.

ΣΩ. Σκοποῦμεν, ὦγαθέ, κοινῇ, καὶ εἴ πη ἔχεις ἀντιλέγειν ἐμοῦ λέγοντος, ἀντίλεγε, καὶ σοι πείσομαι· εἰ δέ μή, παῦσαι ἡδη, ὦ μακάριε, πολλάκις μοι λέγων τὸν αὐτὸν λόγον, ὡς χορὴ ἐνθῆνδε ἀκόντων Ἀθηναίων ἐμὲ ἀπιέναι· ὡς ἐγὼ περὶ πολλοῦ ποιῶμαι πείσας σε ταῦτα πράττειν, ἀλλὰ μὴ ἄκοντος. Ὅρα δὲ διη τῆς σκέψεως τὴν ἀρχήν, ἐάν σοι ἰσάνωσ λέγηται, καὶ περιῶ ἀποκρίνεσθαι τὸ ἐρωτώμενον, ἢ ἄν μάλιστα οἶη.

ΚΡ. Ἀλλὰ πειράσομαι.

10. ΣΩ. Οὐδενὶ τρόπῳ φαιμέν ἐκόντας ἀδικητέον εἶναι, ἢ τινὶ μὲν ἀδικητέον τρόπῳ, τινὶ δὲ οὐ; ἢ οὐδαμῶς τό γε ἀδικεῖν οὔτε ἀγαθὸν οὔτε καλόν, ὡς πολλάκις ἡμῖν καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ ὁμολογήθη; Ἡ πᾶσαι ἡμῖν ἐκεῖναι αἱ πρόσθεν ὁμολογίαι ἐν ταῖσδε ταῖς ὀλίγαις ἡμέραις ἐκχεχυμένα εἰσί, καὶ πάλαι, ὦ Κρίτων, ἄρα τηλικοῖδε, γέροντες ἄνδρες, πρὸς ἀλλήλους σπουδῇ διαλεγόμενοι ἐλάθομεν ἡμᾶς

αὐτοὺς παίδων οὐδὲν διαφέροντες; Ἡ παντὸς μᾶλλον οὕτως ἔχει, ὥσπερ τότε ἐλέγετο ἡμῖν, εἴτε φασὶν οἱ πολλοὶ εἴτε μὴ, καὶ εἴτε δεῖ ἡμᾶς ἔτι τῶνδε χαλεπότερα πάσχειν εἴτε καὶ προότερα, ὅμως τό γε ἀδικεῖν τῷ ἀδικοῦντι καὶ κακὸν καὶ αἰσχρὸν τυγχάνει ὄν παντὶ τρόπῳ; Φαμὲν ἢ οὐ;

ΚΡ. Φαμέν.

ΣΩ. Οὐδαμῶς ἄρα δεῖ ἀδικεῖν.

ΚΡ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Θυδὲ ἀδικούμενον ἄρα ἀνταδικεῖν, ὡς οἱ πολλοὶ οἴονται, ἐπειδὴ γε οὐδαμῶς δεῖ ἀδικεῖν.

ΚΡ. Οὐ φαίνεται.

ΣΩ. Τί δὲ δῆ; κακουργεῖν δεῖ, ὦ Κρίτων, ἢ οὐ;

ΚΡ. Οὐ δεῖ δήπου, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Τί δέ; ἀντικακουργεῖν κακῶς πάσχοντα, ὡς οἱ πολλοὶ φασι, δίκαιον ἢ οὐ δίκαιον;

ΚΡ. Οὐδαμῶς.

ΣΩ. Τὸ γὰρ που κακῶς ποιεῖν ἀνθρώπους τοῦ ἀδικεῖν οὐδὲν διαφέρει.

ΚΡ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Οὔτε ἄρα ἀνταδικεῖν δεῖ οὔτε κακῶς ποιεῖν οὐδένα ἀνθρώπων, οὐδ' ἂν ὅτιοῦν πάσῃ ὑπ' αὐτῶν καὶ ὅρα, ὦ Κρίτων, ταῦτα καθομολογῶν, ὅπως μὴ παρὰ δόξαν ὁμολογῆς. Οἶδα γάρ, ὅτι ὀλίγοις τισὶ ταῦτα καὶ δοκεῖ καὶ δόξει. Οἷς οὖν οὕτω δέδοκται καὶ οἷς μὴ, τούτοις οὐκ ἔστι κοινὴ βουλὴ, ἀλλ' ἀνάγκη τούτους ἀλλήλων καταφρονεῖν ὀρῶντας τὰ ἀλλήλων βουλευόμενα. Σκόπει δὴ οὖν καὶ σὺ εὖ μάλα, πότερον κοινωνεῖς καὶ ξυνδοκεῖ σοι καὶ ἀρχόμεθα ἐντεῦθεν βουλευόμενοι, ὡς

οὐδέποτε ὀρθῶς ἔχοντος οὔτε τοῦ ἀνταδικεῖν, οὔτε κα-
κῶς πάσχοντα ἀμύνεσθαι ἀντιδρῶντα κακῶς, ἢ ἀρίστα-
σαι καὶ οὐ κοινωνεῖς τῆς ἀρχῆς; Ἐμοί μὲν γὰρ καὶ πάλαι
οὔτω καὶ νῦν ἔτι δοκεῖ, σοὶ δὲ εἴ πῃ ἄλλη δέδοκται, λέγε
καὶ δίδασθε. Εἰ δὲ ἐμμένεις τοῖς πρόσθεν, τό μετὰ
τοῦτο ἄκουε.

ΚΡ. Ἄλλ' ἐμμένω τε καὶ ξυνδοκεῖ μοι ἄλλὰ λέγε.

ΣΩ. Λέγω δὴ αὖ τὸ μετὰ τοῦτο, μᾶλλον δ'
ἔρωτῶ πρότερον, ἃ ἂν τις ὁμολογήσῃ τῷ δίκαια ὄντα
ποιητέον ἢ ἔξαπατητέον ;

ΚΡ. Ποιητέον.

11. ΣΩ. Ἐκ τούτων δὴ ἄθρει. Ἀπιόντες ἐν-
θένδε ἡμεῖς μὴ πείσαντες τὴν πόλιν, πρότερον κα-
κῶς τινὰς ποιοῦμεν, καὶ ταῦτα οὓς ἤκιστα δεῖ, ἢ
οὐ ; καὶ ἐμμένομεν οἷς ὁμολογήσαμεν δικαίους οὐ-
σιν ἢ οὐ ;

ΚΡ. Οὐκ ἔχω, ὦ Σώκρατες, ἀποκρίνασθαι πρὸς
ὃ ἔρωτᾷς· οὐ γὰρ ἐννοῶ.

ΣΩ. Ἄλλ' ὅδε σκόπει. Εἰ, μέλλουσιν ἡμῖν ἐν-
θένδε εἴτε ἀποδιδράσκειν, εἴθ' ὅπως δεῖ ὀνομάσαι
τοῦτο, ἐλθόντες οἱ νόμοι καὶ τὸ κοινὸν τῆς πόλεως
ἐπιστάντες ἔρροντο· «εἰπέ μοι, ὦ Σώκρατες· τί ἐν νῶ
ἔχεις ποιεῖν ; ἄλλο τι ἢ τούτῳ τῷ ἔργῳ, ᾧ ἐπιχει-
ρεῖς, διανοεῖ τούς τε νόμους ἡμᾶς ἀπολέσαι καὶ
ξόμπασαν τὴν πόλιν τὸ σὸν μέρος ; ἢ δοκεῖ σοι οἷόν
τε ἔτι ἐκείνην τὴν πόλιν εἶναι καὶ μὴ ἀνατετρα-
φθαι, ἐν ἣ αἱ γενόμενα δίκαια μηδὲν ἰσχύουσιν,
ἀλλὰ ὑπὸ ἰδιωτῶν ἄκυροί τε γίνονται καὶ διαφθεί-
ρονται ; » Τί ἐροῦμεν, ὦ Κρίτων, πρὸς ταῦτα καὶ

ἄλλα τοιαῦτα; πολλὰ γὰρ ἂν τις ἔχοι, ἄλλως τε καὶ ῥήτωρ, εἰπεῖν ὑπὲρ τούτου τοῦ νόμου ἀπολλυμένου, ὃς τὰς δίκας τὰς δικασθείσας προστάττει κυρίας εἶναι. Ἡ ἐροῦμεν πρὸς αὐτούς, ὅτι «ἠδίξει γὰρ ἡμᾶς ἡ πόλις καὶ οὐκ ὀρθῶς τὴν δίκην ἔχουσι»; Ταῦτα, ἢ τί ἐροῦμεν;

ΚΡ. Ταῦτα νή Δί', ὃ Σώκρατες.

12. ΣΩ. Τί οὖν, ἂν εἴπωσιν οἱ νόμοι «ὃ Σώκρατες, ἢ καὶ ταῦτα ὁμολόγητο ἡμῖν τε καὶ σοί, ἢ ἐμμενεῖν ταῖς δίκαις, αἷς ἂν ἡ πόλις δικάζῃ»; εἰ οὖν αὐτῶν θαυμάζοιμεν λεγόντων, ἴσως ἂν εἴποιεν, ὅτι «ὃ Σώκρατες, μὴ θαύμαζε τὰ λεγόμενα, ἀλλ' ἀποκρίνου, ἐπειδὴ καὶ εἴωθας χρῆσθαι τῷ ἐρωτᾶν τε καὶ ἀποκρίνεσθαι. Φέρε γὰρ, τί ἐγκαλῶν ἡμῖν καὶ τῇ πόλει ἐπιχειρεῖς ἡμᾶς ἀπολλύναι; οὐ πρῶτον μὲν σε ἐγεννήσαμεν ἡμεῖς, καὶ δι' ἡμῶν ἐλάμβανε τὴν μητέρα σου ὁ πατήρ καὶ ἐφύτευσέ σε; φράσον οὖν τούτοις ἡμῶν, τοῖς νόμοις τοῖς περὶ τοὺς γάμους, μέμφει τι, ὡς οὐ καλῶς ἔχουσιν»; «οὐ μέμφομαι», φαίην ἂν. «Ἀλλὰ τοῖς περὶ τὴν τοῦ γενομένου τροφήν τε καὶ παιδείαν, ἐν ἣ καὶ σὺ ἐπαιδεύθης; ἢ οὐ καλῶς προσέταττον ἡμῶν οἱ ἐπὶ τούτοις τεταγμένοι νόμοι, παραγγέλλοντες τῷ πατρὶ τῷ σῷ σε ἐν μουσικῇ καὶ γυμναστικῇ παιδεύειν»; «καλῶς» φαίην ἂν. «Εἶεν. Ἐπειδὴ δὲ ἐγένου τε καὶ ἐξετράφης καὶ ἐπαιδεύθης, ἔχοις ἂν εἰπεῖν, πρῶτον μὲν ὡς οὐχὶ ἡμέτερος ἦσθα καὶ ἔκγονος καὶ δοῦλος, αὐτός τε καὶ οἱ σοὶ πρόγονοι; καὶ εἰ τοῦθ' οὕτως ἔχει, ἄρ' ἐξ ἴσου οἶε εἶναι σοὶ τὸ δίκαιον καὶ ἡμῖν, καὶ ἅτι' ἂν ἡμεῖς σε ἐπιχειρῶμεν ποιεῖν, καὶ σοὶ ταῦτα ἀντιποιεῖν οἶε δίκαιον εἶναι; ἢ πρὸς μὲν ἄρα σοὶ τὸν πατέρα οὐκ ἐξ ἴσου ἦν

τὸ δίκαιον καὶ πρὸς τὸν δεσπότην, εἴ σοι ὄν ἐτόγχανεν, ὥστε ἄπερ πάσχοις, ταῦτα καὶ ἀντιποιεῖν, οὔτε κακῶς ἀκούοντα ἀντιλέγειν οὔτε τυπτόμενον ἀντιτύπειν οὔτε ἄλλα τοιαῦτα πολλά· πρὸς δὲ τὴν πατρίδα ἄρα καὶ τοὺς νόμους ἐξέσται σοι, ὥστε, ἐάν σε ἐπιχειρῶμεν ἡμεῖς ἀπολλύναι, δίκαιον ἡγούμενοι εἶναι, καὶ σὺ δὲ ἡμᾶς καὶ τὴν πατρίδα, καθ' ὅσον δύνασαι, ἐπιχειρήσεις ἀνταπολλύναι, καὶ φήσεις ταῦτα ποιῶν δίκαια πράττειν, ὃ τῇ ἀληθείᾳ τῆς ἀρετῆς ἐπιμελόμενος· ἢ οὕτως εἴ σοφός, ὥστε λέληθέ σε, ὅτι μητρός τε καὶ πατρὸς καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντων τιμωτέρον ἐστὶν ἢ πατρὸς καὶ σεμνότερον καὶ ἀγιώτερον καὶ ἐν μείζονι μοῖρα καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρ' ἀνθρώποις τοῖς νοῦν ἔχουσι, καὶ σέβασθαι δεῖ καὶ μᾶλλον ὑπεῖζειν καὶ θωπεύειν πατρίδα χαλεπαίνουσαν ἢ πατέρα, καὶ ἢ πείθειν ἢ ποιεῖν, ἃ ἂν κελεύῃ, καὶ πάσχειν, ἐάν τι προστάτη παθεῖν, ἡσυχίαν ἄγοντα, ἐάν τε τύπτεσθαι ἐάν τε δεῖσθαι, ἐάν τε εἰς πόλεμον ἄγῃ τρωθησόμενον ἢ ἀποθανούμενον, ποιητέον ταῦτα, καὶ τὸ δίκαιον οὕτως ἔχει, καὶ οὐχὶ ὑπεικτέον οὐδ' ἀναχωρητέον οὐδὲ λειπτέον τὴν τάξιν, ἀλλὰ καὶ ἐν πολέμῳ καὶ ἐν δικαστηρίῳ καὶ πανταχοῦ ποιητέον, ἃ ἂν κελεύῃ ἢ πόλις καὶ ἢ πατρίς, ἢ πείθειν αὐτήν, ἢ τὸ δίκαιον πέφυκε, βιάζεσθαι δὲ οὐχ ὅσιον οὔτε μητέρα οὔτε πατέρα, πολὺ δὲ τούτων ἔτι ἤπιον τὴν πατρίδα.» τί φήσομεν πρὸς ταῦτα, ὦ Κρίτων· ἀληθῆ λέγειν τοὺς νόμους ἢ οὐ;

-ΚΡ. Ἔμοιγε δοξεῖ.

13. ΣΩ. «Σκόπει τοίνυν, ὦ Σώκρατες», φαῖεν
 Ν. Γκινοπούλου Πλάτωνος Κρίτων ἐκδ. Β'.

ἂν ἴσως οἱ νόμοι, «εἰ ἡμεῖς ταῦτα ἀληθῆ λέγομεν, ὅτι οὐ δίκαια ἡμᾶς ἐπιχειρεῖς δοῦν, ἄνῳν ἐπιχειρεῖς. Ἡμεῖς γάρ σε γεννήσαντες, ἐκθρόψαντες, παιδεύσαντες, μεταδόντες ἀπάντων, ὧν οἰοί τ' ἡμεν, καλῶν σοὶ καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι πολίταις, ὅμως προαγορεύομεν τῷ ἔξουσίαν πεποιημέναι Ἀθηναίων τῷ βουλομένῳ, ἐπειδὴν δοκιμασθῆ καὶ ἴδη τὰ ἐν τῇ πόλει πράγματα καὶ ἡμᾶς τοὺς νόμους, ᾧ ἂν μὴ ἀρέσκωμεν ἡμεῖς, ἔξεῖναι λαβόντα τὰ αὐτοῦ ἀπιέναι, ὅποι ἂν βούληται. Καὶ οὐδεὶς ἡμῶν τῶν νόμων ἐμποδῶν ἔστιν οὐδ' ἀπαγορεύει, ἐάν τέ τις βούληται ὑμῶν εἰς ἀποικίαν ἰέναι, εἰ μὴ ἀρέσκωμεν ἡμεῖς τε καὶ ἡ πόλις, ἐάν τε μετοικεῖν ἄλλοσέ ποι ἔλθῶν, ἰέναι ἐκεῖσε, ὅποι ἂν βούληται, ἔχοντα καὶ αὐτοῦ. Ὅς δ' ἂν ὑμῶν παραιμῆν, ὁρῶν ὅν τρόπον ἡμεῖς τάς τε δίκας δικάζομεν καὶ τᾶλλα τὴν πόλιν διοικοῦμεν, ἤδη φαμέν τοῦτον ὁμολογημέναι ἔργῳ ἡμῖν, ἃ ἂν ἡμεῖς κελεύομεν, ποιήσειν ταῦτα, καὶ τὸν μὴ πειθόμενον τριχῆ φαμεν ἀδικεῖν, ὅτι τε γεννηταῖς οὔσιν ἡμῖν οὐ πείθεται, καὶ ὅτι τροφεῦσι, καὶ ὅτι ὁμολογήσας ἡμῖν πείθεσθαι οὔτε πείθεται οὔτε πείθει ἡμᾶς, εἰ μὴ καλῶς τι ποιῶμεν, προτιθέντων ἡμῶν καὶ οὐκ ἀγρίως ἐπιταπτόντων ποιεῖν, ἃ ἂν κελεύομεν, ἀλλὰ ἐφιέντων δυοῖν θάτερα, ἢ πείθειν ἡμᾶς ἢ ποιεῖν, τούτων οὐδέτερα ποιεῖ.

11. Ταύταις δὴ φαμεν καὶ σέ, ᾧ Σώκρατες, ταῖς αἰτίαις ἐνέξεσθαι: εἴπερ ποιήσεις, ἃ ἐπινοεῖς, καὶ οὐχ ἤκιστα Ἀθηναίων σέ, ἀλλ' ἐν τοῖς μάλιστα». Εἰ οὖν ἐγὼ εἶπομι' «δια τί δή»; ἴσως ἂν μου δικαίως καθάπτουντο λέγοντες, ὅτι ἐν τοῖς μάλιστα Ἀθηναίων

ἐγὼ αὐτοῖς ὁμολογηκῶς τυγχάνω ταύτην τὴν ὁμολογίαν. Φαῖεν γὰρ ἂν ὅτι, «ὦ Σώκρατες, μεγάλα ἡμῖν τούτων τεκμήριά ἐστιν, ὅτι σοι καὶ ἡμεῖς ἠρέσκομεν καὶ ἡ πόλις· οὐ γὰρ ἂν ποτε τῶν ἄλλων Ἀθηναίων ἀπάντων διαφερόντως ἐν αὐτῇ ἐπεδήμεις, εἰ μὴ σοι διαφερόντως ἤρεσκε, καὶ οὐτ' ἐπὶ θεωρίαν πόποτε ἐκ τῆς πόλεως ἐξῆλθες, ὅτι μὴ ἅπαξ εἰς Ἴσθμόν, οὔτε ἄλλοσε οὐδαμῶσε, εἰ μὴ ποι στρατευσόμενος, οὔτε ἄλλην ἀποδημίαν ἐποιήσω πόποτε, ὥσπερ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, οὐδ' ἐπιθυμία σε ἄλλης πόλεως οὐδὲ ἄλλων νόμων ἔλαβεν εἰδέναι, ἀλλὰ ἡμεῖς σοι ἰκανοὶ ἤμεν καὶ ἡ ἡμετέρα πόλις· οὕτω σφόδρα ἡμᾶς ἥρου, καὶ ὁμολογεῖς καθ' ἡμᾶς πολιτεύσεσθαι, τὰ τε ἄλλα καὶ παιδας ἐν αὐτῇ ἐποιήσω, ὡς ἀρεσκούσης σοι τῆς τῆς πόλεως. Ἔτι τοίνυν ἐν αὐτῇ τῇ δίκῃ ἐξῆν σοι φυγῆς τιμήσασθαι, εἰ ἐβούλου, καὶ ὅπερ νῦν ἀκούσης τῆς πόλεως ἐπιχειρεῖς, τότε ἐκούσης ποιῆσαι. Σὺ δὲ τότε μὲν ἐκαλλωπίζου ὡς οὐκ ἀγανακτῶν, εἰ δέοι τεθνάναι σε, ἀλλ' ἥρου, ὡς ἔφησθα, πρὸ τῆς φυγῆς θάνατον· νῦν δὲ οὐτ' ἐκείνους τοὺς λόγους αἰσχύνει, οὔτε ἡμῶν τῶν νόμων ἐντρέπει, ἐπιχειρῶν διαφθεῖραι, πρᾶτεις τε, ἅπερ ἂν δούλος φανότατος πράξειεν, ἀποδιδράσκειν ἐπιχειρῶν παρὰ τὰς ξυνηθῆκας τε καὶ τὰς ὁμολογίας, καθ' ἃς ἡμῖν ξυνέθου πολιτεύσεσθαι. Πρῶτον μὲν οὖν ἡμῖν τοῦτ' αὐτὸ ἀπόκριναι, εἰ ἀληθῆ λέγομεν φάσκοντές σε ὁμολογηκέναι πολιτεύσεσθαι καθ' ἡμᾶς ἔργῳ, ἀλλ' οὐ λόγῳ, ἢ οὐκ ἀληθῆ». Τί φῶμεν πρὸς ταῦτα, ὦ Κρίτων; ἄλλο τι ἢ ὁμολογῶμεν»

ΚΡ. Ἀνάγκη, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. «Ἄλλο τι οὖν», ἂν φαῖεν, «ἢ ξυνθήκας τὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ ὁμολογίας παραβαίνεις, οὐχ ὑπ' ἀνάγκης ὁμολογήσας οὐδὲ ἀπατηθεὶς, οὐδὲ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ ἀναγκασθεὶς βουλεύσασθαι, ἀλλ' ἐν ἔτεσιν ἐβδομήζοντα, ἐν οἷς ἔξην σοι ἀπιέναι, εἰ μὴ ἠρέσκομεν ἡμεῖς μηδὲ δίκαια ἐφαίνοντό σοι αἱ ὁμολογίαι εἶναι. Σὺ δὲ οὔτε Λακεδαιμόνα προηροῦ οὔτε Κρήτην—ἃς δὴ ἐκάστοτε φῆς εὐνομεῖσθαι—οὔτε ἄλλην οὐδεμίαν τῶν Ἑλληνίδων πόλεων οὐδὲ τῶν βαρβαρικῶν, ἀλλὰ ἐλάττω ἐξ αὐτῆς ἀπεδήμησας ἢ οἱ χωλοὶ τε καὶ τυφλοὶ καὶ οἱ ἄλλοι ἀνάπηροί· οὕτω σοι διαφερόντως τῶν ἄλλων Ἀθηναίων ἠρεσκεν ἢ πόλις τε καὶ ἡμεῖς οἱ νόμοι. Τίτι γὰρ ἂν πόλις ἀρέσκοι ἄνευ νόμων; Νῦν δὲ δὴ οὐκ ἐμμενεῖς τοῖς ὁμολογημένοις; ἔὰν ἡμῖν γε πείθῃ, ὃ Σώκρατες· καὶ οὐ καταγέλαστός γε ἔσει ἐκ τῆς πόλεως ἐξεληθών.

15. Σκόπει γὰρ δὴ ταῦτα παραβάς καὶ ἑξαμαρτῶν τι τούτων τί ἀγαθὸν ἐργάσει σαυτὸν ἢ τοὺς ἐπιτηδείους τοὺς σαυτοῦ; Ὅτι μὲν γὰρ κινδυνεύουσί γέ σου οἱ ἐπιτήδαιοι καὶ αὐτοὶ φεύγειν καὶ στερηθῆναι τῆς πόλεως ἢ τὴν οὐσίαν ἀπολέσαι, σχεδόν τι δῆλον· αὐτὸς δὲ πρῶτον μὲν ἔὰν εἰς τῶν ἐγγύτατά τινα πόλεων ἔλθῃς, ἢ Θήβαζε ἢ Μέγαροάδε—εὐνομοῦνται γὰρ ἀμφοτέρω—πολέμιος ἦξεις, ὃ Σώκρατες, τῇ τούτων πολιτείᾳ, καὶ ὅσοι περ κήδονται τῶν αὐτῶν πόλεων, ὑποβλέψονται σε, διαφθορέα ἠγούμενοι τῶν νόμων, καὶ βεβαιώσεις τοῖς δικασταῖς τὴν δόξαν, ὥστε δοκεῖν ὀρθῶς τὴν δίξην δικάσαι, ὅστις γὰρ νόμων διαφθορεὺς ἐστι, σφόδρα που δόξειεν ἂν νέων γε καὶ ἀνοήτων ἀνθρώπων διαφθορεὺς

εἶναι. Πότερον οὖν φεύξει τὰς τε εὐνομουμένας πόλεις καὶ τῶν ἀνδρῶν τοὺς κοσμιωτάτους; καὶ τοῦτο ποιοῦντι ἄρα ἄξιόν σοι ζῆν ἔσται; ἢ πλησιάζεις τούτοις καὶ ἀνασχυντήσεις διαλεγόμενος—τίνας λόγους, ὦ Σώκρατες; ἢ οὐσπερ ἐνθάδε, ὡς ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ δικαιοσύνη πλείστου ἄξιον τοῖς ἀνθρώποις καὶ τὰ νόμιμα καὶ οἱ νόμοι; καὶ οὐκ οἶει ἄσχημον ἂν φανεῖσθαι τὸ τοῦ Σωκράτους πρᾶγμα; οἴεσθαι γε χρὴ. Ἄλλ' ἐκ μὲν τούτων τῶν τόπων ἀπαρεῖς, ἤξεις δὲ εἰς Θετταλίαν παρὰ τοὺς ξένους τοὺς Κρίτωνος· ἐκεῖ γὰρ δὴ πλείστη ἀταξία καὶ ἀκολασία, καὶ ἴσως ἂν ἠδέως σου ἀκούοιεν, ὡς γελοῖως ἐκ τοῦ δεσποτηρίου ἀπεδίδρασκας σκευὴν τέ τινα περιθήμενος, ἢ διαφθέραν λαβὼν ἢ ἄλλα, οἷα δὴ εἰώθασιν ἐνσκευάζεσθαι οἱ ἀποδιδράσκοντες, καὶ τὸ σχῆμα τοῦ σαντοῦ μεταλλάξας· ὅτι δὲ γέρον ἀνὴρ, σμικροῦ χρόνου τῷ βίῳ λοιποῦ ὄντος, ὡς τὸ εἶκός, ἐτόλμησας οὕτως αἰσχρῶς ἐπιθυμεῖν ζῆν, νόμους τοὺς μεγίστους παραβάς, οὐδεὶς ὅς ἐρεῖ; ἴσως, ἂν μὴ τινα λυπῆς· εἰ δὲ μὴ ἀκούσει, ὦ Σώκρατες, πολλὰ καὶ ἀνάξια σαντοῦ. Ὑπερχόμενος δὴ βιώσει πάντας ἀνθρώπους καὶ δουλεύων· τί ποιῶν; ἢ εὐχοῦμενος ἐν Θετταλία; ὡσπερ ἐπὶ δεῖπνον ἀποδεδημηκῶς εἰς Θετταλίαν; λόγοι δὲ ἐκεῖνοι οἱ περὶ δικαιοσύνης τε καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς ποῦ ἡμῖν ἔσονται; Ἄλλὰ δὴ τῶν παίδων ἕνεκα βούλει ζῆν, ἵνα αὐτοὺς θρέψῃς τε καὶ παιδεύῃς; τί δέ; εἰς Θετταλίαν αὐτοὺς ἀγαγὼν θρέψεις τε καὶ παιδεύσεις, ξένους ποιήσας, ἵνα καὶ τοῦτό σου ἀπολαύσωσιν; ἢ τοῦτο μὲν οὐ, αὐτοῦ δὲ τρεφόμενοι, σοῦ ζῶντος, βέλτιον θρέφονται καὶ παιδεύονται, μὴ ξυ-

νότος σοῦ αὐτοῖς; οἱ γὰρ ἐπιτηδεῖοι οἱ σοὶ ἐπιμελήσονται αὐτῶν. Πότερον ἐὰν εἰς Θετταλίαν ἀποδημήσης, ἐπιμελήσονται, ἐὰν δὲ εἰς Ἄδου ἀποδημήσης, οὐχὶ ἐπιμελήσονται; εἶπερ γέ τι ὄφελος αὐτῶν ἐστὶ τῶν σοι φασκόντων ἐπιτηδεῖον εἶναι, οἷσθαί γε χρή.

16. Ἄλλ', ὦ Σώκρατες, πειθόμενος ἡμῖν, τοῖς σοῖς τροφεῦσι, μήτε παῖδας περὶ πλείονος ποιοῦ μήτε τὸ ζῆν μήτε ἄλλο μηδὲν πρὸ τοῦ δικαίου, ἵνα εἰς Ἄδου ἐλθὼν ἐχθρῆς πάντα ταῦτα ἀπολογήσασθαι τοῖς ἐκεῖ ἄρχουσιν· οὔτε γὰρ ἐνθάδε σοι φαίνεται ταῦτα πρῶττοντι ἄμεινον εἶναι, οὐδὲ δικαιότερον οὐδὲ ὀσιώτερον, οὐδὲ ἄλλω τῶν σῶν οὐδενί, οὔτε ἐκεῖσε ἀφικομένω ἄμεινον ἔσται. Ἄλλὰ νῦν μὲν ἡδίκημένος ἄπει, ἐὰν ἀπίης, οὐχ' ὑφ' ἡμῶν τῶν νόμων, ἀλλ' ὑπ' ἀνθρώπων· ἐὰν δὲ ἐξέλθῃς οὕτως αἰσχροῶς ἀνταδικήσας τε καὶ ἀντικακουργήσας, τὰς σαυτοῦ ὁμολογίας τε καὶ ξυνθήκας τὰς πρὸς ἡμᾶς παραβὰς καὶ κακὰ ἐργασάμενος τούτους, οὓς ἥκιστα ἔδει, σαυτόν τε καὶ φίλους καὶ πατρίδα καὶ ἡμᾶς, ἡμεῖς τέ σοι χαλεπανοῦμεν ζῶντι, καὶ ἐκεῖ οἱ ἡμέτεροι ἀδελφοί, οἱ ἐν Ἄδου νόμοι, οὐκ εὐμενῶς σὲ ὑποδέξονται, εἰδότες, ὅτι καὶ ἡμᾶς ἐπεχείρησας ἀπολέσαι τὸ σὸν μέρος. Ἄλλὰ μὴ σε πείσῃ Κρίτων ποιεῖν, ἃ λέγει μᾶλλον ἢ ἡμεῖς».

17. Ταῦτα, ὦ φίλε ἑταῖρε Κρίτων, εὖ ἴσθι ὅτι ἐγὼ δοκῶ ἀκούειν, ὥσπερ οἱ κορυβαντιῶντες τῶν αὐλῶν, καὶ ἐν ἐμοὶ αὕτη ἢ ἡχὴ τούτων τῶν λόγων βομβεῖ καὶ ποιεῖ μὴ δύνασθαι τῶν ἄλλων ἀκούειν· ἀλλὰ ἴσθι, ὅσα γε τὰ νῦν ἐμοὶ δοκοῦντα, ἐὰν λέγῃς

παρὰ ταῦτα, μάτην ἐρεῖς. Ὅμως μέντοι, εἴ τι οἶει
πλέον ποιήσιν, λέγε.

ΚΡ. Ἄλλ', ὃ Σώκρατες, οὐκ ἔγω λέγειν.

ΣΩ. Ἐὰ τοίνυν, ὃ Κρίτων, καὶ πρότῳμεν ταύτη,
ἐπειδὴ ταύτη ὁ θεὸς ὑφηγεῖται.

Ο Ζωγράφος ήναρ λέ μέτρον ποδ βούρα
των 359 μ.γ.

Ἄριθ. } Πρωτ. 44429]15230
 } Διεκπ.

Ἀθῆναι τῆ 9 Σεπτεμβρίου 1932

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Πρὸς

τὸν κ. Νικόλ. Γκινόπουλον Καθηγητήν.

Ἀνακοινοῦμεν ὑμῖν ὅτι διὰ ταῦταριθμοῦ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης τὴν 12 Αὐγούστου ἐ. ἔ. καὶ δημοσιευθείσης τὴν 29 Αὐγούστου εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 80 φύλλον τῆς Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως, ἐνεκρίθη συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 5045 καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς οἰκείας κριτικῆς ἐπιτροπῆς, τὴν περιλαμβανομένην εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 453 πρακτικὸν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου, τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «**Πλάτωνος Κρίτων**» κείμενον βιβλίον σας ὡς διδακτικὸν βιβλίον πρὸς χοῆσιν τῶν μαθητῶν τῆς Ε' τάξεως τῶν Γυμνασίων διὰ τὰ σχολικὰ ἔτη 1932—33 καὶ 1933—34, ὑπὸ τὸν ὄρον ὅπως κατὰ τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ βιβλίου τούτου συμμορφωθῆτε πρὸς τὰς ὑποδείξεις τῆς κριτικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐντολῆ τοῦ Ὑπουργοῦ

Ὁ Διευθυντής

Ε. ΚΑΚΟΥΡΟΣ

Ἄρθρον Βον τοῦ Διατάγματος τῆς 12]2]1934.

Τα διδακτικὰ βιβλία τὰ πωλούμενα μακρὰν τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεώς των ἐπιτρέπεται νὰ πωλῶνται ἐπὶ τιμῇ ἀνωτέρα κατὰ 15 % τῆς ἐπὶ τῇ βίσει τοῦ παρόντος Διατάγματος κανονισθείσης ἄνευ βιβλιοσήμου τιμῆς πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς δαπάνης συσκευῆς καὶ τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν ὑπὸ τὸν ὄρον ὅπως ἐπὶ τῆς τελευταίας σελίδος τοῦ ἐξωφύλλου ἐκτυπῶνται τὸ παρὸν ἄρθρον.